

CO7

Handafdruk van 3500 jaar geleden uit Oostvleteren

Archeologische voorwerpen moeten niet altijd heel mooi afgewerkt zijn om bijzonder interessant te zijn. Dit geldt zeker voor deze 'Wat schaft depot?'. We keren hiervoor terug naar een opgraving uit 2012 in de Kasteelweg in Oostvleteren. Op een daar gevonden keramische schijf is een handafdruk uit de bronstijd te zien.

Eerste sporen uit de Bronstijd in de Westhoek

Het archeologische potentieel van het dorp Oostvleteren werd in 2012 voor het eerst duidelijk met de opgraving voor de nieuwe begraafplaats langs de Kasteelweg. Er werd een oude begraafplaats aangetroffen uit de late ijzertijd, sporen die wijzen op een Romeins stenen gebouw in de nabije omgeving en voor het eerst kwamen in de Westhoek sporen uit de bronstijd aan het licht. Het ging hierbij om twee waterputten en enkele kuilen. De waterputten wijzen op bewoning in de periode omstreeks 1500 voor Christus, maar sporen van huizen werden niet teruggevonden. Mogelijk werden deze gebouwen niet diep gefundeerd, zodat we er vandaag geen sporen meer van terugvinden.

Oudste handafdruk van de streek

De opmerkelijkste vondst in een kuil waren een 20-tal volledige keramische schijven die zacht gebakken waren, samen met de restanten van vele gebroken schijven. Op één van de schijven waren de sporen van een handafdruk te zien van de persoon die deze schijf heeft gevormd vooraleer hij gebakken werd. Na de bakking bleven de sporen van de vingers in de schijf zichtbaar en tot op vandaag kunnen we de

handafdruk bewonderen, wat het voorwerp zeer uniek maakt.

Productieatelier voor weefgewichten?

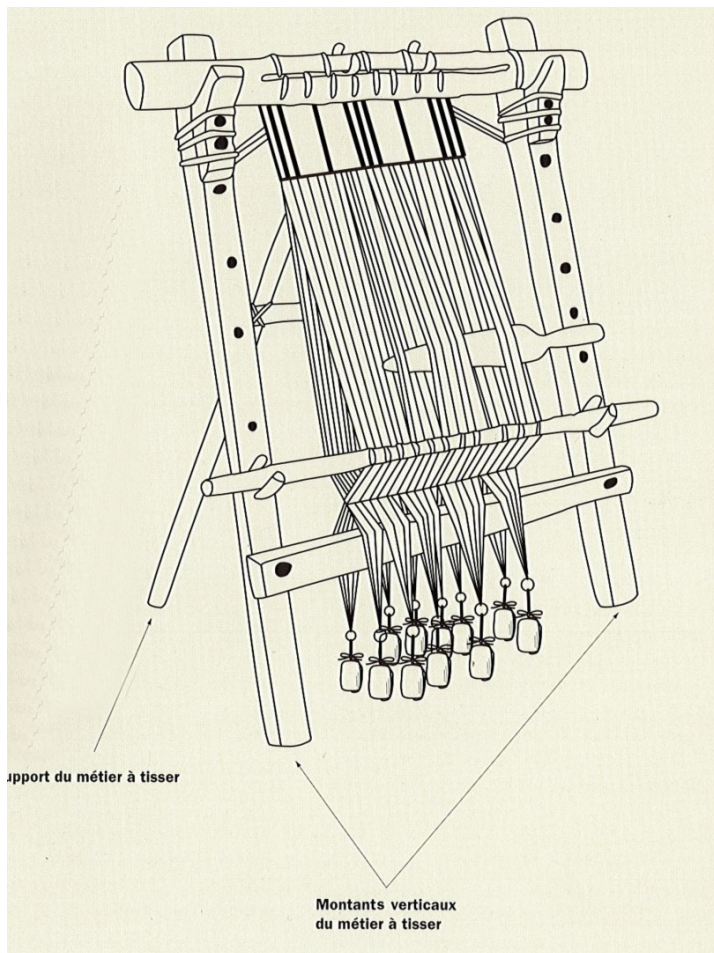
Naar de functie van de schijven blijft het zoeken. Ze hebben een gemiddelde doorsnede van zo'n 10 cm en zijn ongeveer 5 cm dik. Als archeoloog zoek je dan eerst naar gelijkaardige vondsten in de ruime regio, maar die waren in 2012 niet direct voorhanden. Waren het schijven om mee te spelen? Of werpstenen om zich te verdedigen, naar analogie van gekende, kleinere slingerkogels? De breekbaarheid van de schijven verwees deze hypothesen naar de prullenmand.

In 2015 veranderde de hypothese. Tijdens de opgravingen voor de fluxysaardgasleiding werden in een zone langs de Groenestraat in Lo-Reninge gelijkaardige schijven gevonden. Het grote verschil is wel dat de schijven in Reninge een doorboring hebben in het midden en op deze manier konden geïdentificeerd worden als weefgewichten. Dergelijke gewichten werden gebruikt om de draden strak te spannen aan een weefgetouw en waren dus een belangrijk hulpmiddel bij het maken van textiel en kleding. [1]

Een voorbeeld van zo'n weefgetouw uit de bronstijd is afgebeeld als ingekraste tekening op een rots in Val Camonica in Italië. Onderaan zijn schijfvormige weefgewichten te zien. Deze uit Reninge behoren tot het type 'Kanaalzone' en zijn de noordelijkste voorbeelden hiervan op het Europese vasteland.

De schijven uit Oostvleteren hebben geen doorboring, waardoor er nog enkele verschillende denkplaatjes overblijven. Het kan hier gaan om een type weefgewichten zonder doorboring, waarbij de draad rond het weefgewicht werd gebonden; al zijn daar niet meteen gelijkaardige voorbeelden van. Het is ook mogelijk dat we hier te maken hebben met een plaats waar weefgewichten werden gemaakt, maar dat de doorboring nog moest gebeuren. Door de fragiele eigenschappen van de voorwerpen is het niet duidelijk of ze best voor of na het bakproces is doorboord werden.

Tot op vandaag hebben we dus geen uitsluitsel over de functie van de keramische schijven. Niet enkel de schijven vormen een mysterie waar we meer over willen weten, ook het individu dat zijn handafdruk achterliet spreekt tot de verbeelding. Als archeoloog verzamel je sporen uit het verleden die een verhaal vormen over de vroegere mens. Kan deze handafdruk ons nog meer vertellen? Kan het toegeschreven worden aan een man of een vrouw, ...?

(Klik op de afbeeldingen om ze te vergroten)

[1]Bron:https://www.researchgate.net/publication/323796811_Vlaamse_vondsten_van_weefgewichten_%27type_Kanaalzone%27_uit_de_Midden-Bronstijd_Belgie